

Historia. Klasa 5

Wymagania na poszczególne oceny

Lp.	Dział	Ocena	Wymagania
1.	Pierwsze cywilizacje	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>koczowniczy i osiadły tryb życia, pięściak, cywilizacja, kanał nawadniający, kodeks, piramida, faraon, Tora, Żydzi, Dekalog, pismo obrazkowe, hieroglify, alfabet, pismo alfabetyczne.</i> - opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym. - potrafi wyjaśnić, jakie korzyści daje człowiekowi umiejętność uprawy ziemi i hodowli zwierząt. - wyjaśnia, dlaczego narzędzia metalowe są lepsze od kamiennych. - wyjaśnia, jaką funkcję mogą pełnić rzeki w życiu człowieka. - wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Egipt, Nil. - wyjaśnia zasadę <i>oko za oko, ząb za ząb.</i> - wyjaśnia, do czego służy pismo. - charakteryzuje polskie pismo jako przykład pisma alfabetycznego.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>pięściak, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza, cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag, judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, prorok, Świątynia Jerozolimska, papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, Fenicjanie.</i> - przedstawia, skąd wywodzą się praludzie. - opisuje życie ludzi pierwotnych. - charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza. - wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszania ognia przez człowieka. - samodzielnie wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon. - wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii. - wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej. - opisuje zakres władzy faraona. - wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym. - wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna. - opisuje rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji. - charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii. - wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym. - wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej. - przedstawia strukturę społeczną Egiptu. - podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan. - charakteryzuje judaizm. - porównuje wierzenia Egiptu oraz Izraela. - wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń. - przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły. - wymienia przykłady materiałów pisarskich stosowanych w przeszłości.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia. - wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej. - wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty. - tłumaczy, w jaki sposób powstawały pierwsze państwa. - wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny.

			<ul style="list-style-type: none"> - opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy. - wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem. - wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe. - przedstawia genezę współczesnego pisma polskiego. - wyjaśnia, jakie były trudności z odczytywaniem pisma obrazkowego.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie ewolucji. - charakteryzuje kierunki ewolucji człowieka. - porównuje poziom cywilizacyjny ludzi w różnych epokach. - przedstawia kraje leżące obecnie na obszarze dawnej Mezopotamii. - wyjaśnia terminy: <i>synagoga</i>, <i>rabin</i>. - podaje przykład synagogi we współczesnej Polsce.
2.	Starożytna Grecja	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>demokracja</i>, <i>zgromadzenie ludowe</i>, <i>mita</i>, <i>heros</i>, <i>danina</i>, <i>sojusz</i>, <i>amfiteatr</i>, <i>igrzyska</i>, <i>olimpiada</i>, <i>stadion</i>, <i>imperium</i>. - przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd greckiego polis i życie w nim na przykładzie Aten oraz charakteryzuje najważniejszych bogów greckich. - opisuje rolę sportu w codziennym życiu. - przy pomocy nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki i jakie było jego znaczenie dla Hellenów. - uzasadnia, dlaczego Aleksandra nazwano „Wielkim”. - określa, na jakim obszarze toczyły się opisywane wydarzenia.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>Hellada</i>, <i>Hellenowie</i>, <i>polis</i>, <i>akropol</i>, <i>demokracja</i>, <i>zgromadzenie ludowe</i>, <i>agora</i>, <i>danina</i>, <i>sojusz</i>, <i>hoplita</i>, <i>falanga</i>, <i>Olimp</i>, <i>mita</i>, <i>heros</i>, <i>Partenon</i>, <i>Herakles</i>, <i>Achilles</i>, <i>koń trojański</i>. - wskazuje na mapie: Grecję, Ateny, Spartę, Persję. - charakteryzuje demokrację ateńską. - wyjaśnia, kim byli Dariusz, Kserkses i Leonidas. - wskazuje różne dziedziny kultury rozwijane w starożytnej Grecji. - opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych. - wskazuje na mapie: Macedonię, Indie i Aleksandrię w Egipcie. - opisuje przebieg kampanii perskiej Aleksandra Macedońskiego. - opisuje dokonania Filipa II i Aleksandra Macedońskiego (Wielkiego).
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis). - wyjaśnia, kim był Perykles. - opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach. - wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg wojen grecko-perskich. - wskazuje na mapie: Maraton, Termopile, Salaminę. - przedstawia dokonania nauki greckiej. - objaśnia, czym jest filozofia i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli. - wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles. - przedstawia skutki podbojów Aleksandra.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją parlamentarną. - opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy. - wyjaśnia genezę biegów maratońskich. - przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich. - porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi. - charakteryzuje sposób walki wojsk Aleksandra Macedońskiego.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przebieg bitwy pod Termopilami i ocenia postać króla Leonidas. - charakteryzuje rolę kultury w życiu społecznym. - podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną

			<p>kulturę i naukę.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia państwa, które leżą dziś na terenach podbitych przez Aleksandra Wielkiego.
3.	Starożytny Rzym	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dyktator, cesarz, prowincja, legiony, plemiona barbarzyńskie, wielka wędrówka ludów, apostołowie, Jezus z Nazaretu, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, łuk triumfalny, Koloseum, kodeks.</i> - wskazuje na mapie: Rzym - przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca. - omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów, bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy.</i> - przedstawia legendarne początki Rzymu. - wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński. - omawia dokonania Gajusza Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. - omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy. - przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich - opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami. - opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie. - opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego. - omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej. - wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu. - wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu. - wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa. - wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki rzymskiej. - porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej. - wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania państwa o rozległym terytorium. - wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy. - wyjaśnia, dlaczego cesarze rzymscy starali się kierować zawołaniem ludu: <i>chleba i igrzysk.</i> - opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu <i>republika</i> przez Rzymian i współcześnie. - przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski. - przedstawia postać Hannibala i wojny punickie. - przybliży postaci wodzów barbarzyńskich Attyli oraz Odoakera. - opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie.
4	Początki średniowiecza	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>ikona, freski, mozaika, oaza, islam, Allah, Koran, meczet, dynastia, cesarstwo, możnowładca, prawosławie, ekskomunika.</i> - przy pomocy nauczyciela wskazuje podstawowe różnice między chrześcijaństwem a islamem. - przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>Bizancjum, Hagia Sofía, ikona, freski, mozaika, Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka.</i>

			<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie: Konstantynopol, granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego. - tłumaczy, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać Nowym Rzymem. - wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>bizantyjski przepych</i>. - omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów. - wyjaśnia konsekwencje ekskomuniki cesarza i opisuje ukorzenie się cesarza Henryka IV w Canossie. - przedstawia postaci: papieża Grzegorza VI, cesarza Henryka IV.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego. - charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce. - podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego. - zna postać Justyniana I Wielkiego i omawia jego dokonania. - omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu. - wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów. - charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego. - przedstawia postanowienia traktatu w Verdun oraz jego skutki. - wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej. - przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI wieku. - przedstawia postanowienia konkordatu w Wormacji. - przedstawia zakon Krzyżaków.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia twierdzenie, że Bizancjum połączyło w nauce tradycję zachodniorzymską i grecką. - wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa ma kodyfikacja praw. - wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem. - wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej. - tłumaczy, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy. - wyjaśnia, na czym polegał spór o inwestyturę. - omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim, a prawosławnym.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaki wpływ na chrześcijaństwo miał podział Rzymu na część zachodnią i wschodnią. - opisuje, jakie zmiany w bazylice Hagia Sofia zostały dokonane przez muzułmanów. - ocenia potrzebę tolerancji religijnej. - przedstawia okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego.
5.	Spółeczeństwo średniowiecza	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior, wasal, hołd lenny, przywilej, rycerz, herb, kopia, ostrogi, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, ratusz, pług, radło, brona, zakon, klasztor, Uniwersytet</i>. - przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała drabina feudalna. - opisuje uzbrojenie rycerzy. - porównuje życie codzienne mieszkańców średniowiecznych miast i wsi. - przy pomocy nauczyciela omawia życie w średniowiecznym klasztorze i jego organizację. - przy pomocy nauczyciela omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce. - wymienia różne dziedziny sztuki średniowiecznej.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hołd lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i>. - przedstawia, jak wyglądał hołd lenny. - wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym. - charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego. - wyjaśnia, kto mógł zostać rycerzem.

			<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uzbrojenie rycerskie. - opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta. - charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast. - opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej. - charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym - opisuje zależność między seniorem a wasalem. - opisuje życie codzienne rycerstwa. - przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego. - opisuje ceremonię pasowania na rycerza. - przedstawia organy samorządu miejskiego. - wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka. - przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne. - charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo. - charakteryzuje styl romański. - omawia cechy stylu gotyckiego.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, które stany były uprzywilejowane. - wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz, dormitorium i kapitularz. - porównuje styl gotycki i romański. - przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, kim byli w Europie Zachodniej hrabiowie i baronowie - przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie - znajduje i przedstawia informacje o najstarszych polskich kronikarzach: Gallu Anonimie i Wincentym Kadłubku.
6.	Polska pierwszych Piastów	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wielka wędrówka ludów, plemię, książę, dynastia, arcybiskupstwo, koronacja, senior, juniorzy, zasada senioratu, gród, podgrodzie, danina, posługi.</i> - przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, skąd pochodzi nazwa „Polska” i wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego. - przedstawia wygląd i budowę średniowiecznego grodu. - opisuje sposoby pozyskiwania ziemi uprawnej i jej uprawiania.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>kurhan, kamienne kręgi, Biskupin, wielka wędrówka ludów, Słowianie, Swaróg, Perun, Świętowit, plemię, Państwo Wielkomorawskie, Wiślanie, Polanie.</i> - przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich. - charakteryzuje wierzenia Słowian. - wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich. - wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski. - opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy. - opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów. - omawia rolę, jaką w dziejach Polski odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III. - omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława. - opisuje postać Bolesława Krzywoustego. - charakteryzuje grupy ludności w państwie wczesnopiastowskim. - omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów.
		dobra	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia najstarsze państwa słowiańskie. - wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w obrządku greckim. - wyjaśnia rolę, jaką w rozwoju państw słowiańskich odegrali Cyryl i Metody. - przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I.

			<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I. - opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami. - przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie. - opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami. - opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego. - ocenia postawę Bezpryma. - przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego. - charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego. - omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego. - przedstawia charakter drużyny książęcej. - wyjaśnia powinności ludności względem władcy.
		bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady tradycji pogańskich zachowanych do czasów współczesnych. - uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski. - wyjaśnia znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim. - opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego. - wyjaśnia przyczyny i skutki sporu króla z biskupem Stanisławem. - wyjaśnia zasadę senioratu. - wyjaśnia, jakie skutki dla państwa mogą mieć wewnętrzne spory o tron. - wyjaśnia, czym się różnił wojownik drużyny od rycerza.
		celująca	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia współczesne konsekwencje wynikające dla krajów słowiańskich z przyjęcia chrześcijaństwa w obrządku greckim lub łacińskim. - omawia dokument <i>Dagome iudex</i> i jego wartość jako źródła historycznego. - przedstawia bilans korzyści, jakie mogło przynieść Mieszkowi I przyjęcie chrztu lub pozostanie przy wierzeniach pogańskich. - wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego. - wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego. - ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego. - ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu.
7.	Polska w XIII - XV w.	dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rozbitcie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, starosta, szczyrbiec, unia personalna, szlachta, sejm walny, izba poselska, senat</i>. - przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, jakie były przyczyny wewnętrznych walk między książętami piastowskimi. - przy pomocy nauczyciela tłumaczy, co zdecydowało o przyznaniu Kazimierzowi przydomka „Wielki”. - wyjaśnia znaczenie słów, że Kazimierz Wielki: <i>zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>. - przedstawia dynastię zapoczątkowaną przez Władysława Jagiełłę. - przy pomocy nauczyciela opisuje przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim. - wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza.
		dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje państwo polskie podczas rozbitcia dzielnicowego. - wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbitcia dzielnicowego. - omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego, Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnki, Waclawa II, Władysława Łokietka. - wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków. - wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej. - opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. - opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Ulricha von Jungingena. - omawia dokonania Kazimierza Jagiellończyka.

		<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminami: <i>monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat.</i> - przedstawia sejm walny oraz jego skład.
	dobra	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz konsekwencje tego wydarzenia. - omawia skutki rozbicia dzielnicowego i kolonizację na ziemiach polskich. - wyjaśnia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II. - opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie. - przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju. - opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami. - przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu. - charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego. - wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa. - przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę. - wymienia postanowienia unii w Krewie. - przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu. - wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle. - opisuje przebieg wojny trzynastoletniej. - przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego. - wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę. - wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce. - przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie. - wyjaśnia znaczenie konstytucji <i>Nihil novi</i>.
	bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia historię zakonu krzyżackiego. - wyjaśnia, dlaczego książęta dzielnicowi często nadawali przywileje oraz ziemię rycerstwu i duchowieństwu. - wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół katolicki. - wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki za najważniejsze uznał reformy wewnętrzne państwa. - tłumaczy, jakie znaczenie miało założenie Akademii Krakowskiej. - wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiązania Związku Pruskiego. - porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego. - przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce. - tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową. - wyjaśnia, jaka jest geneza nazw obu izb sejmku walnego: izby poselskiej oraz senatu.
	celująca	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia dynastię panującą na Pomorzu Gdańskim w okresie rozbicia dzielnicowego. - przedstawia wyobrażenie na temat świętego Stanisława jako patrona zjednoczenia kraju. - przedstawia cele oraz konsekwencje układu dynastycznego zawartego przez Kazimierza Wielkiego z Węgrami. - przedstawia wybrany zamek wzniesiony w czasach Kazimierza Wielkiego. - ocenia, jakie szanse i jakie zagrożenie niesło za sobą zwiększenie wpływu szlachty na władzę,